

Video Transcript voor workshop Creativiteit Schrijven:Gezichtspunten
Siena Art Institute
Docent:Jeff Shapiro
Academisch directeur: Lisa Nonken

==

Lisa Nonken: Deze workshop werd georganiseerd door Jeff Shapiro, de docent creatief schrijven aan het Siena Art Institute. Voor een activiteit die plaatsvindt in het prachtige kunstmuseum hier in Siena, de Pinacoteca Nazionale. De activiteit gaat over verschillende gezichtspunten, nadenken over de verschillende personages die we in het kunstwerk zien en je inleven in hen om je voor te stellen wat hun gezichtspunt is.

Een paar technische opmerkingen: dit type activiteit werkt het best bij het bekijken van representatieve kunst (dus bijvoorbeeld kunstwerken waarin mensen of dieren of andere personages zijn afgebeeld). Het zou niet zo goed werken om deze activiteit te doen met bijvoorbeeld abstracte kunst, omdat we voor deze workshop personages nodig hebben om ons in te kunnen leven.

Wat betreft de leerdoelen voor deze workshop, richten we ons natuurlijk op creativiteit op het gebied van creatief schrijven. Ook kritisch denken omdat we vanuit verschillende gezichtspunten werken. Communicatie zowel tijdens het schrijven als in de constructieve feedback die we geven tijdens de activiteit en ook voor de vervolgssessies.

Jeff Shapiro: Buongiorno. Mijn naam is Jeff Shapiro. Ik ben schrijver en ik geef les in creatief schrijven aan het Siena Art Institute. Ik had onlangs de gelukkige ervaring om een workshop samen te stellen die een samenwerking was tussen het Siena Art Institute, een prachtig lokaal museum, de Pinacoteca Nazionale en studenten van het Liceo Classico hier in Siena. Het was een proefprogramma, dus een heel kleine groep, maar ik kon me geen briljantere, betere geesten wensen, die geweldig samenwerkten.

De opdracht van de workshop was om een gevoel van empathie met andere mensen en met mensen binnenin kunstwerken aan te moedigen. Om niet alleen van buiten naar een schilderij te kijken, maar wat zou het betekenen om van binnen naar een schilderij te kijken? Personages in dat schilderij: Wat voelen ze? Hoe beleven zij dat moment?

Dus de structuur van de workshop: We gingen samen naar het kunstmuseum. Eerst keken we naar een reeks schilderijen en praatten er doorheen. Wat voelden de personages in die scènes? Omdat het Siena is, is het natuurlijk vooral heilige kunst, maar dat kan extra dimensies

toevoegen. Ik ben Joods, dus voor mij is dit niet mijn religie. We bespraken dit met de studenten, maar toch zitten er enorme psychologische waarheden in de schilderijen. Het eerste schilderij, bijvoorbeeld, was een schilderij uit 1344 van Ambrogio Lorenzetti, de Annunciatie: De Madonna en de engel: Wat voelde de Madonna in die situatie? Een maagd die te horen krijgt dat ze een kind zal baren. Hoe voelde ze zich daarbij? De engel. Hoe voelde de engel zich bij het brengen van deze boodschap? Hoe ver kon de engel in de toekomst kijken en weten welk lot de baby te wachten stond? Hoeveel van die informatie kon de engel onthullen aan de jonge vrouw? We hebben het hierover gehad.

We keken naar een prachtig schilderij van de kerststal. Hoe voelde de baby zich toen hij de warme adem van de os en de ezel voelde? Hoe voelden de os en de ezel zich in die scène? Wat konden zij waarnemen? En de leerlingen gaven de mooiste antwoorden. Ze zeiden dat ze de kwetsbaarheid van een klein wezen konden voelen. En ze zeiden dat de baby voor de dieren waarschijnlijk naar melk rook. Dus zodra we ons een weg baanden door verschillende schilderijen om hun gedachten op de juiste plaats te krijgen,

Toen was het tijd om met het eigenlijke werk van de workshop te beginnen: elke leerling koos zijn eigen schilderij om zich op te concentreren en ging 20 minuten voor dat schilderij zitten: ze schreven die scène op vanuit het standpunt van een bepaald personage, concentreerden zich op lichaamssensaties, emoties, herinneringen, alles wat ze in die scène konden brengen. Ze werkten 20 minuten lang. We gingen naar een andere zaal van het museum en lazen elkaars werk, praatten erover. En dan de verrassing voor hen: we gingen terug naar dezelfde schilderijen, nog eens 20 minuten. Deze keer dezelfde scène vanuit het oogpunt van een ander personage, weer bij elkaar gekomen, elkaars werk gelezen. En toen gaf ik hen de kans om hun werk te perfectioneren, om het thuis zo perfect mogelijk te maken, en het naar mij op te sturen.

Dat was de structuur van het programma. Ik stond versteld van wat ze hadden bedacht.

Om u snel te vertellen over de werken die ze kozen: Laura koos St Michael Banishing the Rebel Angels van Beccafumi als artiest. Het eerste deel van de oefening schreef ze vanuit het standpunt van een rebellenengel: De herinneringen van deze engel aan vroegere toenadering tot God. Zeer onverwachte observaties. Prachtig, prachtig gedaan. En dan het tweede deel dat ze koos was St Michael, die in zekere zin zijn vroegere collega's, zijn vroegere metgezellen, deze andere engelen straft. Waar ik echt niet op gerekend had, was zijn gevoel van afgunst jegens de rebelse engelen, omdat zij meer moed hadden dan hij. En ik dacht, mooie observaties waar Laura over schreef: over wat het betekent om het risico te nemen jezelf te zijn, zelfs als dat betekent dat je uit je vroegere thuis wordt verbannen.

Giulia's werk: zij concentreerde zich op een mythologisch schilderij, namelijk De vlucht van Aeneas uit Troje. Een verbazingwekkend schilderij van Jenga, weer uit het begin van 1500. Dit

zijn schilderijen van honderden jaren geleden. Ze ging zeer, zeer betekenisvol om met dit schilderij. Het toont een familie die de oorlog ontvlucht. Je ziet de held, Aeneas, die zijn oude vader op zijn rug draagt. Zijn jonge zoon en zijn vrouw, die hij niet probeert te verliezen in de menigte. Hij verliest haar toch. Deze panieksce ne van het vluchten voor de oorlog, en Giulia legde het prachtig vast, tragisch. Het is zeer actueel. Dat is wat er nu in de wereld gebeurt: families proberen bij elkaar te blijven en zich te beschermen tegen de oorlog. Giulia heeft geweldig werk verricht: eerst beschrijft ze het standpunt van de vader, hoe hij zijn zoon niet tot last wilde zijn, ook al was hij dat wel. Het standpunt van de zoon, die zich allesbehalve heldhaftig voelde toen hij probeerde de daden van zijn familie bij elkaar te houden, ook al waren ze op de vlucht. Prachtig, prachtig geschreven.

Ik was erg ontroerd door wat beide studenten hadden bedacht, en ik was erg trots deel uit te maken van een kunstinstelling die mensen aanmoedigt zich rechtstreeks met kunst bezig te houden en zich via kunst met de wereld te verbinden.

Lisa Nonken: Deze specifieke workshop met Jeff Shapiro in het Pinacoteca Nazionale Museum in Siena duurde twee uur. Deze activiteit zou echter echt baat kunnen hebben bij extra tijd om de studenten in staat te stellen de feedbacksessies op te volgen en hun schrijfsels verder te verfijnen en te herzien. Dit kan gebeuren in een vervolgsessie of de leerlingen kunnen eventueel per e-mail corresponderen met de docent. Deze activiteit moedigt de leerlingen echt aan om het museum te ervaren op een manier die ze nooit eerder hebben ervaren. In plaats van passief te observeren of passief gevestigde verhalen over het kunstwerk te ontvangen, moedigen we hen echt aan om hun eigen verhalen te ontwikkelen, om na te denken over hoe ze het bestaande kunstwerk kunnen gebruiken om hun eigen creatieve antwoorden te lanceren. In deze activiteit ontwikkelen de leerlingen niet alleen hun creatieve vaardigheden, maar ook hun communicatievaardigheden, zowel in termen van hun geschreven werk als in de feedback die ze elkaar geven en ontvangen, en natuurlijk brengt dat ook een samenwerkingsgeest voort. Ook het aspect van kritisch denken is heel belangrijk, om verschillende perspectieven te kunnen hanteren, en om echt hun gevoel van empathie te ontwikkelen, zowel voor elkaar als voor de verzonnen personages die ze creëren.